

TIZENEGYEDIK FEJEZET

Mítoszaink megtalálása: önmagunk újraformálása

A férfiak számára az élet szinte kizárólag a szeparációról szól, illetve arról, hogy kivel ne azonosuljanak. Ez a sorozat az édesanyával kezdődik, akit el kell hagyni és akire semmi esetre sem szabad hasonlítani. A fiúkat kisgyerekkoruktól fogva kis férfiaknak kezelik, akiknek nem szabad sírniuk. Elkezdenek óvodába járni, és attól fogva két külön kultúrának, illetve kritériumrendszernek kell megfelelniük. A tantermen belüli világ – főként az elején – a feminin világ. A tanár egy nő, aki az együttműködést, a tisztaságot, a rendet és a tanulmányi munkát jutalmazza.

Az iskolaudvaron ugyanakkor, ahol az idősebb fiúk a vezérek, létkérdés, hogy a fiú tagja legyen egy bandának, különben folyton piszkálják és ráhárítják a felelősséget. A konformitás a túléléshez nélkülözhetetlen az iskolaudvaron, ahol az agresszorral való azonosulás folyamatát élik meg. A fiúnak az osztályterem és az iskolaudvar két ellentétes világa közt kell egyensúlyoznia, és lehet, hogy csak az egyikben vall kudarcot, de az is lehet, hogy mindkettőben. A nagyon éles eszű, sportos alkatú fiúnak esélye van mindkét világban boldogulni, mivel sportosságával tiszteletet vív ki magának.

Férfi betegeim csak nagyon kis százaléka beszélt boldog és gondtalan időszakokról gyermekkorukban és kamaszkorukban, amikor önfeledten önmaguk lehettek a többi fiú jelenlétében. Az a benyomásom, szerencséjük volt, mert nem ez az alapállapot. Serdülő- és kamaszkorukban minden szabad percüket együtt töltötték a többi gyerekkel – mert szabadidejük az aztán volt bőven. Nem úgy, mint a mai középosztálybeli gyerekeknek. De az is lehet, hogy bentlakásos iskolába jártak együtt. Egymás iránti szeretetük ezekben a ritka, de annál boldogabb időszakokban alakulhatott ki. Azután eljött a szeparáció időszaka, ami a férfiak életében visszatérő motívum. A hagyományosan férfiaknak szánt úton minden egyes lépésnél valamiféleképpen elkülönítik egymástól, fiúkra és

férfiakra, győztesekre és vesztesekre osztják őket. Azoknak a férfiaknak, akik sikeresek a világban, életük során számtalanszor el kellett válniuk lépést tartani képtelen társaiktól.

A patriarchátus sorozatos szeparációra kényszeríti a férfit, mégpedig kétféleképpen is. A fiú, aki leválik anyjáról egyrészt érzelmi-
leg különül el tőle, másrészt attól a saját belső részétől is távolodik, amely eddig az anyjához állt közel. Az az iskolás fiú, aki ráébred, ártatlanságát és tudatlanságát nem mutathatja ki, előbb-utóbb magára erőtlet egy kívülálló számára elfogadható viselkedésformát. Így vágja el magát az önmagában rejtőző ártatlan kisfiútól. Az a fiú, akinek legjobb barátja nem tud lépést tartani, nemcsak a barátságtól vágja el magát, hanem attól a részétől is, amely képes elsiratni egy barátot. A bánatában még sírni tudó fiú abban a pillanatban, amikor megtanul „nem sírni”, érzelmeivel való kapcsolatának is búcsút mondhat. És végül eljön annak az ideje is, amikor férfi lesz a fiúból, amikor valamit, ami még ártatlan, fel kell áldozni ahhoz, hogy férfivá válhasson.

Patriarchális, Zeusz által irányított világunkban, ahol a pénzügyi jutalom határozza meg valaminek az értékét, a legtöbb sikeres férfi az eszével keresi a kenyerét különböző irodákban. Sokan közülük itt vannak igazán elemükben. Azonban nagyobb részüknek ez maga a pokol. Vannak, akik a földeken dogoznának szívesen, vannak, akik inkább kézműveskednének, zenét szereznének vagy gyerekeket tanítanának, de mégsem teszik. Inkább megszabadulnak ettől a részüktől és irodába mennek dolgozni.

Életük derekán azonban, amikorra már rendszeren felgyülemlenek a hiányzó részek, depressziós időszak áll be, sok szomorúsággal és egyedülléttel. Itt döbben rá, hogy eddigi élete értelmetlen volt.

ÚJRAFORMÁLÓDÁS

Van egy alternatíva – amely nem igazán kínálkozik a férfi középkoráig –, mellyel szükségszerűségből sok férfi megpróbálkozik, mivel élete fájdalmas, üres, monoton és sivár. Megpróbálnak rátalálni arra, ami igazán fontos számukra, megpróbálnak visszajutni saját érzelmeikhez. Erre az elhatározásra juthatnak olyan férfiak is, akiknek irigylésre méltó helyük van versenyszellemű világunk-

ban és akik többnyire – legalábbis látszólag – kézben tartják életük irányítását. Azonban a depresszió, különböző félelmek, magas vérnyomás, fekély, szívroham, rossz álmok vagy éppen egy fontos kapcsolat megromlása jelezhetik a férfi számára, hogy valójában óriási baj van. Talán ez végre elindítja egy olyan útra, melynek során újra felfedezheti önmagát, megértheti és feldolgozhatja a múlt eseményeit és a jelen történéseit. Minden egyes férfi számára ez az utazás fokozatos alámerülést jelent, mégpedig saját rég eltemetett érzéseibe. Így újra felfedezhetik saját belső világukat és ráakadhatnak a személyes történetükhöz elvezető ösvényre. Ez a történet mindig a gyerekkorral kezdődik: ki volt ő akkor és mi okozott neki örömet? Mitől lett boldog? Milyen tevékenységbe tudott belefeledkezni? Ki szerette őt? És ezzel ellentétben: mit szégyellt? Mi volt az, ami benne vagy családjában nem volt elfogadható a társadalom számára? Ki akart ő valójában lenni? Kinek a szeretét és elismerését próbálta meg kivívni? Ki és hogyan bánt vele?

Rá fog döbenni, hogy akárkit is temetett el, választott le tudatos énjéről és hagyott a múltban, legyen az a gyermek, aki ő maga volt különböző időszakokban, szülei, a gondnok, egy háziállat, a testvére, emberek, akiket szeretett vagy félt, még mindig jelen vannak. És akármit is nyomott el akkor régen, még mindig lüktet belső világában: ártatlanság, árulás, félelem, öröm, büntudat, szegény, szeretet és az elfojtott archetípusok, melyek részei voltak. Léteznek kamaszkori és felnőttkori megcsonkítások: fontos szerelmek és barátságok, amelyektől elszigetelődött, egy gyermek, akinek apja lehetett volna, egy homoszexuális barát, akit elutasított, egy ázsiai szerelem, akit Koreában, Japánban vagy Vietnamban hagyott hátra, mert a nő nem lehetett a felesége, de élete nagy szerelem volt. Tehát olyan emberek és a hozzájuk tartozó rész a férfiból, amelyek valahogyan nem illettek bele a társadalom által elfogadott képbe és ezért kihatották őket.

Bármit is temetünk el vagy fojtunk el magunkban, tulajdonképpen élve temetjük el. Ez azt jelenti, hogy ha mégis elő akarjuk bányászni, eredeti állapotban fogjuk találni. Ez különösen akkor lehet ránk drámai hatással, ha az, amit eltemettünk, ki nem fejezett fájdalom volt. Ha szabadjára engedjük, olyan érzés, mintha csak tegnap ért volna minket nagy veszteség és nem évekkal azelőtt. A parázsló indulat könnyen hozzáférhető. A kandallóban parázsló

szénhez hasonlóan, melyet csak egy réteg föld takar el, a férfiakban szunnyadó indulatok is ott rejtőznek a felszín alatt, bár néhányukban legalább olyan mélyre ásták ezeket, mint a fájdalmat.

Talán még az érzések előásásánál is lényegesebb feladat annak vagy azoknak a „feltámasztása” (illetve újraformálása), akiket élve temettünk el: a feláldozott „gyermeki énünk”, akit eltakarítottak az útból, amikor kiderült róla, hogy társadalmilag nem elfogadható, esetleg nem is akarták vagy bántalmazták és megszegyenítették, egy kamasz, akit kicsúfoltak és soha többé nem látták. Ezek azok az elutasított archetípusok, amik újra lendületbe hozhatják életünket.

Annak kiderítése, hogy mi miért történt, a jelenre is hatással van. Mindegyikünknek van személyes története, saját szereplőkkel és szerepekkel, amelyekbe a családjunk kényszerített, egy történetet, amit tudat alatt folyamatosan végigjatszunk, további szereplőket toborozva a már ismerős szerepek eljátszására, amíg rá nem ébredünk a történetünk mögött húzódó indítékokra, motivációkra.

Azok, akik korábban szerettünk volna lenni és az, ahogyan mások láttak minket, nagyban különbözhet saját archetípusunktól, és így saját mítoszunktól is.

MÍTOSZUNK MEGTALÁLÁSA

Az az ismeret, hogy az istenek egy-egy archetípus megszemélyesítői, önmagunk és mások megismerésében nagy hasznunkra válik. Be tudjuk azonosítani, hogy melyikre hasonlítunk a leginkább, melyikre akartunk hasonlítani és melyiket nem fogadtuk el. Amikor a mítikus dimenzió létezése kiderül számunkra, segíthet rátalálni a számunkra hiteles viselkedésre és ösvényre, amely értelmet visz mindennapjainkba.

Ha a könyv olvasása során „aha-élményekben” van részed, akkor az ösztöneid intellektuális visszacsatolást nyerne. A szíved vagy a tested visszajelzett arra, amit az eszed megtudott. Ha azonban az istenek ismeretét csak intellektuális síkon sajátítottad el és a mítoszok még mindig csak régi történetek, akkor még mindig nem értetted meg a könyv üzenetének lényegét. Hiszen az istenek ismerete csak egy eszköz arra, hogy hitelesek lehessünk, értéke

abban rejlik, hogy azt tudjuk mondani: „Ez fontos nekem” és ez alapján cselekszünk is.

Ellentmondásosnak tűnhet, de mégis fontos ráatalálnunk saját mítoszunkra, még akkor is, ha az összeset olvastuk, de valójában egyikben sem ismertünk magunkra. Nem kell, hogy ismerd a mítoszodat, az a fontos, hogy éld meg.

Hogyan?

A következő párbeszédben Joseph Campbell mítoszkutató elmondja nekünk:

– Hogyan ismerheti meg valaki saját mítoszáat? – kérdezte Campbellt egy fiatalember egy előadáson. Campbell maga is egy kérdéssel válaszolt:

– Hol érzi ön a legnagyobb harmóniában magát, és mi az ön számára a legnagyobb boldogság?

– Nem tudom, nem vagyok biztos benne.

– Találja meg – mondta Campbell. – És kövesse azt!

A HARMÓNIA ÉS BOLDOGSÁG MEGTALÁLÁSA

A harmónia nem más, mint a jó úton haladni, olyan munkát végezni, ami leköt, ugyanakkor összeegyeztethető személyes értékrendünkkel is, ráadásul még tehetségünk is van hozzá. Harmónia az, amikor együtt vagyunk partnerünkkel, barátainkkal (vagy éppen egyedül), együtt vagyunk az állatokkal vagy a természettel, egy bizonyos városban élünk vagy vidéken és amikor az az érzésünk, hogy minden a helyén van. Harmónia az is, amikor egy nagy veszteség után nagy fájdalmat érzünk. A harmónia gátlásoktól mentes, öntudatlan spontaneitás, mint a kitörő nevetés és az előtörő könnyek. Harmóniát ott találunk, ahol a viselkedés és a hit összeér, ahol a belső archetipikus élet és a külső élet egymás kifejeződései, valamint amikor hűek vagyunk önmagunkhoz. És csak mi tudhatjuk és mondhatjuk, hogy „itt valóban otthon érzem magam” vagy „ez teljesen leköt”, „ez örömet okoz”, „szeretek”, „ez a boldogság”.

Boldogságot és örömet akkor érzünk, ha tetteink összhangban vannak archetipikus mélységeinkkel, tehát hűek vagyunk önmagunkhoz. Ilyenkor azt érezzük, hogy amit csinálunk, akármenny-

nyire átlagos is, megszentelt. Ilyenkor érezzük meg, valami isteni-
nek vagyunk a részesei, ami bennünk és mindenhol jelen van.

A BÁTOR ELŐRELÉPÉS

Nem elegendő azonban tudnunk azt, hogy mi fontos a számunkra, nem elég az, ha tisztában vagyunk azzal, hogy valójában kik is vagyunk, mi lenne számunkra igazán kielégítő és saját archetípusunkkal egybecsengő. Bátorságra is szükség van ahhoz, hogy megtegyük a szükséges lépéseket. Az angol *courage* (bátorság) szó a francia *coeur* (szív) szóból ered: a bátorság nem véletlenül olyan hajlandóság, ami a szívből indul, amikor csak hagyjuk, hogy a szív mutassa az utat, nem tudva azt, mi lesz a következő próbatétel és vajon túl tudunk-e jutni rajta.

Minden úton vannak sorsdöntő útelágazások és megállók. Mit kell tennünk, amikor egy kívülálló iránt érzett könyörület egy bizonyos csoporthoz való tartozásunkkal kerül ellentmondásba? A férfiak életében a csoporthoz való igazodás rendkívül fontos tényező. Amennyiben a csoporttal ellenkezünk, az odatartozásunk kerülhet veszélybe, esetleg a csoport ellenszenvét váltjuk ki. Az is elképzelhető, hogy minket elkerül ez az ellenszenv, viszont az ellen fordul, akit a csoport leértékel.

Annak ellenére, hogy tudod, ez a büntetés, csatlakozol-e a számodra fontos személy vagy elv ellen forduló csoporthoz? Mindkét döntésnek ára van. Nagyon sok férfinak van büntudata a mai napig amiatt, amit egyszer csoportosan követtek el. Lehet, hogy titokban tartja, lehet, hogy elfojtja, vagy paranoiás lesz vagy fóbái lesznek, de az is előfordulhat, hogy bátorságot merít ahhoz, hogy legközelebb ugyanilyen esetben máshogy viselkedjen. Egy férfi például ezt mondta nekem egyszer: „a kisujjamat sem mozdítottam, csak végignéztem, amit csináltak. Ezt sosem felejttem el, és soha többé nem hagyom, hogy újra előforduljon.”

Amikor egy férfi elhatározza, hogy az elveivel összhangban, a szíve tanácsára fog cselekedni és a csoport ellen tesz, nagy kockázatot vállal. Ugyanennyire rizikós egy jól fizető munkát otthagyni egy olyanért, amit szeret, persze garanciák nélkül. Vagy nekivág, hogy megvalósítsa álmát. Esetleg a szerelem oltárán feláldozza

keményen kiküzdött helyét a világban. Ezekben a helyzetekben, egy adandó útelágazásnál lelép a mások által is járt széles ösvényről, hogy saját mítoszát élje. Azt teszi, amit a szíve diktál, ami számára igaz, és emiatt valószínűleg külső útítársak nélkül kell utaznia, de sosem lesz egyedül, hisz az én és az archetípusok összekapcsolódnak, az istenek vele vannak.

Amikor a férfi (vagy nő) követi a boldogság útját, azt teszi, amit a szíve és hiteles önmaga diktál, az elköteleződés cserében erőt ad a világnak. Van egy kártyám egy Goethe idézettel a hátulján, ami azt erősíti meg, amit már számtalanszor megtapasztaltam és másokra nézve is igaznak gondolok. Így szól:

„Amíg valaki el nem köteleződik, hezitál, addig mindig ott van a visszafordulás lehetősége, és így hatástalan marad minden kezdeményezés (vagy alkotás). Abban a pillanatban, ahogy valaki végleg elköteleződik, megérkezik a Gondviselés. A döntésből számtalan esemény következik. Tégy meg bármit, amit meg tudsz csinálni, vagy azt gondold, hogy meg tudod csinálni, ne késlekedj. A bátorságban erő, varázslat és zsenialitás rejlik.”

AZ UTAZÁS FÖLDRAJZA

Az istenekről szóló külön fejezetekben találhatunk részeket az adott archetípussal azonosítható leggyakoribb pszichés zavarokról és arról, hogy az archetípuson belül hogyan fejlődhetünk. A pszichés zavarok az archetípus árnyék területei. Ha az archetípus sötét oldala veszi át az irányítást felettünk, megszállottakká válunk, amíg meg nem tanulunk elkülönülni tőle, és kemény munkával ki nem szabadítjuk magunkat fogságából.

Mások is segíthetnek rajtunk. Elképzelhető, hogy tetteink negatív hatásaival nem vagyunk tisztában, vagy még pontosabban, hátrítjuk, amíg sorozatos konfrontációk rá nem világítanak ezekre. Az is előfordulhat, hogy túlzottan is kritikusak vagy éppen elragadtatottak vagyunk egy másik ember viselkedése láttán, amiről aztán kiderül, hogy egy olyan archetípushoz tartozik, amely bennünk is jelen van.

Az árnyékban (jungianus terminus szerint) található minden

olyasmi, ami még nem született meg, ami még nem tudatos bennünk. Ide tartoznak az archetípusban rejtőző pozitív aspektusok, amelyek még nem kerültek a felszínre, valamint a tudatunk által elfogadhatatlannak ítélt viselkedésmódok (amely megegyezik a pszichoanalízisben használt *id*-del).

A HIÁNYZÓ FEMININ JELENLÉT

A patriarchális mitológiából és teológiából hiányoznak az erőteljes istennők. Ugyanígy a görög mitológiában az anyák és feleségek sem jelentősek és legalább ennyire erőtlenek. A görög mitológiában a férfi istenek a felsőbbrendűek és a központi konfliktus apák és fiaik között zajlik. Noha ez nem ennek a könyvnek a témája, azért tudunk olyan nagyszerű anyákról, akik halandó férfiak életében játszottak hihetetlenül fontos szerepet. Talán még ennél is láthatatlanabb és észrevétlenebb a férfi anima-jának hatása, mely Jung terminusában a férfi többnyire tudattalan feminin oldala, amely hangulatait, érzelmi kötődéseit befolyásolja, valamint azt is, hogy a férfi hogyan érzékeli a nőket. A lelkiileg érzékeny férfiak, akik olvasták *A bennünk élő istennők (Goddesses in Everywoman)* című könyvet, felfedezték magukban az istennők jelenlétét. Rájöttek, hogy a feminin istennők megfeleltethetők a férfi feminin vonásainak, vagy hogy az általuk áhított nőben valójában a férfi egy adott istennő képét keresi. Az istennők és hatásuk, valamint amit ezek képviselnek többnyire a férfiak pszichéjének árnyékvilágában található, a társadalom és a mítosz kutatás is leértékelte.

VEZETŐ AZ UTAZÁSHOZ: HERMÉSZ

Az ókori görögök mindig Hermészhez fohászkodtak, ha útra keltek és kérték, hogy kísérje őket útjukon. Hermész kommunikációs képessége, éles esze, találékonysága, barátságossága, még apró-cseprő tolvajlásai is segítségére voltak az utazóknak. A kortárs férfiak (és nők), akiket a munkájuk az utakra kényszerít, lehet hogy az archetípusnak csak ez utóbbi oldalát ismerik. Azok szá-

mára, akik az életet egyben spirituális utazásként is értelmezik, Hermész a lelkek kalauza.

Ez a Hermész, a lelkek kalauza az, akire Joseph Campbell utal, amikor azt írja, hogy „kövessd a boldogságot.” Ez a Hermész a *Csillagok háborúja* című film Joda mestere, a bölcs, a gyengéd és ősi lény, aki segített Luke Skywalker-nek saját félelmeit legyőzni és aki megmutatta neki, hogy hogyan lehet átlátni az illúziókat. Erről a Hermésről ír Jung is, amikor a kollektív tudattalan archetípusait taglalja, beemelve ezt a belső világot a tudatosság szintjére. Hermész megértésével világokat köt össze és híreket hoz a lélek világából. Tudja, hogy a lélek a halál után is tovább él. Az alvilág és az égi világ között utazik, de a kettő közötti világ is ismerős számára. Hermész képes az élmény tisztaságát elválasztani a higanyhoz hasonlóan, amely kizárólag csak nemes fémekkel ötvözhető. Ő segít bennünket az egyénné válás útján, ő segít meglátnunk, hogy számunkra mi hiteles és mi nem, és ő támogatja kiteljesedésünket. Amikor hallgatunk Hermészre, belátjuk szavai igazságát.

Mivel Hermész maga is archetípus, mindannyiunkban benne van, mindenki számára elérhető, főleg amikor azon elmélkedünk, hogy hol is tartunk utazásunk során és megpróbáljuk befelé fordulva megismerni helyzetünket. Hermésznek nagyon sok neve van. A spiritualitásra érzékeny emberek szokták „belső vezetőnek” vagy „belső hangnak” is nevezni. A többszörös személyiség disszociatív zavaráról szóló pszichiátriai szakirodalomban Hermész csak egy másik név ahelyett, amelyet az ezen a területen kutatásokat végző Ralph Allison, pszichiáter úgy nevez, hogy a „belső önszolgáltató”.

A többszörös személyiség jelenségét sok könyv feldolgozta, például C. H. Thigpen *Eve három arca* (*The Three Faces of Eve*), illetve Flora Schreiber *Sybil* (*Sybil*) című könyve. Így rengeteg ember tudja, hogy az ettől a személyiségzavartól szenvedő ember több, egymás mellett létező és egymástól független, más-más korú, akár más nemű személyiséggel rendelkezik. Ezek a személyiségek teljesen elkülönülnek egymástól, legtöbbször semmit vagy csak nagyon keveset tudnak egymásról. Ez nem is olyan különös, hisz mindegyik – külön – személyiség azért alakult ki, hogy valamiféle elviselhetetlen fájdalmat vagy bántalmazást el lehessen felejteni. Ezzel ellentétben ugyanakkor, a személyiségnek az a része, melyet

Allison „belső önségítő”-nek nevezett el, ismeri az összes személyiséget, mindegyikről sok információja van és tudja, hogy a páciens életében mikor mi történt. Úgy találta, hogy ez a „belső önségítő” hermafrodita kizárólag szeretetet érez (csak pozitív szándékai vannak), és közel érzi önmagát Istenhez. Ennek a „belső önségítő”-nek a segítségével a pszichoterápia során az összes szét-töredezett személyiség tudomást szerez a többi létezéséről. És ezek azután már önként tudnak egy személyiségbe formálódni.

Talán kevésbé lényeges lépés – mivel az okozott kár is kisebb –, mindenesetre az egyénné válás útjának kezdetén – legtöbbször életünk derekán – nagyon hasonló lépésre kell rászánnunk magunkat. A feladat nem a külön személyiségek egybegyúrása, hanem sokkal inkább a lehasított részek visszacsatolása. A férfiak életének első felében történnek a lelki értelemben vett megcsonkítások, amikor is az ókori Athénba tartó utazók prokrusztészi ágyát helyettesítendő, maguk a férfiak szabadulnak meg „fölösleges” részeiktől, melyek nem illenek bele a társadalmilag elfogadott normákba. A gyógyuláshoz és a kiteljesedéshez újraformálódásra van szükség. Ehhez befelé és lefelé kell elindulnunk, hogy a hiányzó darabokat összeszedjük és a felszínre hozzuk. Ez Hermész feladata.

Hermész az az archetípus, amely a mindannyiunkban szunnyadó elfojtott feminin vonásainkat és az isteni gyermeket a tudatunkba tudja emelni. Tehát feladatai közé nemcsak az tartozik, hogy rátaláljon, mit fojtottunk el magunkban, hanem az is, hogy életre keltse bennünk a kultúránk miatt eltemetett archetípusokat is.

Istenségekként Hermészt és Hesztiaát, a házitűzhely istennőjét általában összepárosították az otthonokban is: egy *herm*, vagyis a Hermészt szimbolizáló kőoszlop állt minden bejáratnál, míg az otthonok közepén állt Hesztia tűzhelye. Ez a két istenség, az egyik az oltalmazó és vezető, a másik a melegség és fény forrása, az Én archetípusának aspektusait hordozzák.

HESZTIA – AZ ISTENEK TEMPLOMÁBAN ÉGŐ SZENT TŰZ

Az ókorban az utazók mindig megálltak az útjukba eső istenek vagy istennők templomaiban fohászolni és áldozni nekik, segít-

ségüket kérve. Életutunkon mi is ilyen utazók vagyunk, akik időnként elmegyünk a különböző istenségek templomai mellett. Az élet kiszámíthatatlansága adhat különböző archetipikus szituációkat, minek következtében egyszer ennek az istennek a templomában járunk, míg máskor egy másikat látogatunk meg életünk során.

Ha bemennénk egy isten templomába, valószínűleg észlelnénk egy láthatatlan istennő jelenlétét is. Ez Hesztia, a legidősebb olümposzi, aki minden más istenség templomában felfedezhető. Hesztia a házitűzhely és a templomok istennője. Ő volt a kerek tűzhelyen égő tűz istennője, egy háromdimenzós mandala, az Én szimbóluma, amelyről Jung azt gondolta, hogy a személyiség középpontja, a teljességnek és az élet értelmének archetípusa.

Hesztia jelenléte megszentelte a házakat és a templomokat is. Az új menyasszony elvitte a családi tűzhelyről a tüzet az új házba, és ezáltal szentelődött meg az új otthon. A régi templomokból az új templomokba átvitt tűz szentelte meg az új templomépületet. Hesztia tüze így a középpont és az összekötő kapocs is volt.

Hesztia anonim istennő volt abból a szempontból, hogy nem volt jellegzetes megjelenési formája. Így képek és szobrok sem igazán készültek róla. Szűz istennő volt, ami arra utal, hogy ő az „önmagával egy” szűz istennő, akinek senkire sem volt szüksége ahhoz, hogy kiteljesedjék és jól érezze magát a bőrében.

Istennőként a nőkben jelen lévő archetípus. Azonban teljesen egyértelműen jelen van nagyon sok férfi lelkében is. Például olyan férfiak lelkében, akiknek igényük van a rendre, távol a hangzavartól, hogy befelé tudjanak összpontosítani. Az olyan férfiaknak is szükségük van rá, akik szeretnek egyedül lenni, mert úgy érzik, az egyedüllétől többi aspektusuk is erőre kap, és azok is rászorulnak, akik szeretnének kiteljesedni.

Minden istenség templomában megtalálható Hesztia kerek tűzhelye vagy áldozati oltára, minden archetípust ez a jelenlét szentelt meg. Ha olyasmit csinálsz, ami számodra jelentéssel bír, amely összeköt azzal, aki valójában vagy, akkor olyan archetípus aktiválódott benned, amely a tevékenységgel és az Énnel is összefüggésben van. Az az állapot, amikor a férfi (vagy nő) a műhelyben teljesen belefeledkezik valamilyen alkotó tevékenységbe, ahhoz hasonlítható, amikor Héphaisztosz templomában vagyunk. Ha szeretkezés közben megjelenik az eksztázis vagy az egység ér-

zete, akkor a pár Dionüszosz templomában szeretkezik. Amikor egy sportoló belép az időtlenség pillanatába és úgy érzi, a világ összes ideje rendelkezésére áll, hogy megnyerjen egy versenyt, annak ellenére, hogy a többi versenyző már a nyomában van, akkor ez a sportoló Árésztl éli. Azt az Árésztl, aki a tevékenység közben mindvégig kapcsolatban marad belső nyugópontjával, melyet az Árésztl templom középpontjában álló tűzhely jelképez.

Amikor a halandók az istenek és istennők templomai előtt találkoztak össze az istenségekkel, már nem álltak Hesztia tűzhelyének oltalma alatt. Így az istenségekkel való találkozás, noha lehett problémamentes is, de jelenthetett némi kockázatot is. Az istenek időnként meglepetésszerűen előtörhettek az emberekből és átvehették az irányítást. Ráerőltették akarataikat a halandókra, elcsábították, elrabolták vagy megbüntették őket. Ennek megfelelően az archetípusok is eluralkodhatnak az emberen. Ha ez megtörténik, azzal az archetípusal azonosulnak. A Zeusz által megszállt üzletember például teljes erőbedobással beleveti magát a hataloméért és pozícióért folytatott ádáz küzdelembe. Magánélete megszűnik, senki nem számít neki. Az istenséghez tartozó akár negatív, akár pozitív aspektussal való azonosulás felnagyítja ennek az archetípusnak a jelentőségét. Egy istenséggel való azonosulás miatt a férfi már eleve nagyobb jelentőséget tulajdonít önmagának, és ettől olyan csábító ez az azonosulás.

Ezzel ellentétben ugyanakkor, amikor hálásak vagyunk, mert olyan munkát végezhetünk, amely a harmónia és a boldogság megéléséhez vezet, vagy számunkra fontos személyekkel lehetünk együtt, vagy éppen a magányunkat élvezzük, akkor rádöbbenünk, hogy életünknek mélysége és értelme van. A tudatosság és a hála nem más, mint a halandók isteneik szentélyében tett látogatásai.

A halandó szabadon választhatott, melyik templomba megy be, és tisztában volt azzal, hogy mit csinál. A templom belsejében talált egy képet vagy egy szobrot az istenségről. Így érezhette annak az adott istenségnek a jelenlétét és energiáját. Noha az ember arra az istenre összpontosított, akinek a templomába belépett, Hesztia jelenléte is érzékelhető volt a tűzhelynek és a tisztára söpört templomnak köszönhetően. Ez tulajdonképpen annak az embernek a metaforája, aki önmagához hűen él, mivel egy vagy több aktivált istennel is kapcsolatban van. Rajtuk keresztül tud

összpontosítani, ezek biztosítják arról, hogy az életének van megszentelt dimenziója.

HAZATÉRÉS

Az utazás során az utazó lehet, hogy számos isten vagy istennő templomába betér, lehet, hogy mindet elkerüli vagy esetleg csak egyetlen templomba megy be. Szerencsésnek mondhatta magát az az utazó, akit útján Hermész kísért. Akármilyen hosszú utat is teszünk meg, minden utazó örül a hazatérésnek.

Hermész az utazókat a bejáratú ajtóban álló oszlopig kísérhette. Majd az utazó átlépte a küszöböt és végre otthon volt. Azt az otthont Hesztia közepén álló kerek tűzhelye szentelte meg. Az otthoni tűz szeretettel üdvözölte a hazatérő családtagot és az újszülötteket is.

Az ókori Görögországban az újszülötteket öt napos korukban fogadták a család hivatalos tagjává rituális keretek között. Ebben a rituáléban a gyermeket apja vitte körbe a tűzhely körül és ő mutatta be Hesztianak és a családnak. Ebben az üdvözlő és elismerő rituáléban – hazatérésben – az új életet tudatosan az élet szerves részeként ismerték el.

Lehetőség van tehát a hazatérésre.

Az otthonunk a lelki értelemben vett végállomás, ahol a spirituális középponttal kapcsolódunk össze, csakúgy, mint az ókori Görögországban, ahol az otthon a hazatérés szent helye, mivel Hesztia jelen volt. Az Én szimbólumaként vagy személyiségünk középpontjaként mindannyiunkban ott van saját Hesztiank, a teljességgel összefonódó belső nyugvópont. Amikor belépünk egy szentélybe vagy otthonba, ahonnan sugárzik a tűzhely melege, Hesztiaival találkozunk. Lehet, hogy ez a szó szoros értelmében az otthon, a magány és elmélyülés helye, szeretetünk ölelő karja, esetleg egy önfeledt játék, a munkahelyünk, egy templom vagy maga a természet. Bármikor és bárhol otthon érezzük magunkat, rátalálunk a harmóniára és a boldogságra, akkor biztosak lehetünk benne, hogy rátaláltunk saját mítoszunkra.